

Theoretische onderbouwing

Blijvend verbonden

Achterkant bloem

Jij blijft altijd het kind van jouw ouders, jullie blijven altijd de papa en mama van jullie kind. Liefde en verbondenheid zijn net zo belangrijk als eten en een huis. Je wordt gezien in wie je bent, waar je vandaan komt en wie je wil zijn.

Inhoud

John Bolwby ondersteunt het idee dat kinderen en ouders **onlosmakelijk met elkaar verbonden** zijn (Van der Horst, e.a.(2011)). De theorie stelt dat kinderen een **aangeboren neiging** hebben om een sterke emotionele band (hechting) met hun ouders of verzorgers te vormen, omdat dit essentieel is voor hun overleving en emotionele ontwikkeling. **Kinderen hechten zich altijd.**

Een veilige hechting leidt tot een gevoel van veiligheid en vertrouwen, wat de basis vormt voor **gezonde sociale en emotionele ontwikkeling**.

Kinderen ontwikkelen zich binnen een complex aan relaties, waarin ouders een centrale rol spelen. Dat benadrukt dat kinderen en ouders continu **invloed op elkaar** uitoefenen.

Grote bescherming komt toe aan het familieleven, op grond van **artikel 19 IVRK, 8 EVRM en artikel 17 IVPBR**. Bruning (2025) vraagt in haar onderzoek naar thuisplaatsing na gedwongen uithuisplaatsing aandacht voor hereniging. Uit kinder- en mensenrechtenstandaarden volgt dat een uithuisplaatsing primair gericht moet zijn op hereniging van het kind met zijn of haar ouders. (263)

Ook het **EVRM** heeft als stelling genomen dat **een uithuisplaatsing in beginsel tijdelijk** is en moet worden beëindigd zodra dat mogelijk is. Uit artikel 8 EVRM vloeit voort dat maatregelen worden genomen om de hereniging tussen kind en ouder(s) te bespoedigen. Verdragsstaten moeten dus kunnen aantonen dat **actief is gewerkt aan hereniging**. In dat kader is regelmatig contact tussen het kind en ouders (en andere familieleden) van belang, evenals plaatsing van de minderjarige op een plek die niet te ver van ouders is verwijderd. (264)

Van der Zon (2020) geeft aan dat er een duidelijke reden is dat kinder- en mensenrechten zoveel belang hechten aan de **bescherming van het familieleven**. In de documenten wordt een duidelijk verband gelegd tussen het familieleven en de ontwikkeling van het kind. Zowel de UVRM (Universele Verklaring van de Rechten van de Mens) als het IVBPR (Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en politieke Rechten) en het IVESCR (Internationaal Verdrag inzake Economische en Culturele rechten) noemen het gezin als de 'fundamentele en natuurlijke kern van de maatschappij'. (36) Vanwege die functie wordt aan het gezin een aantal rechten toegekend, zoals een passende levensstandaard (37) en het recht om een gezin te stichten. (38)

Het IVBPR geeft het gezin ook een opdracht mee ten opzichte van het kind en stelt dat het gezin **het kind bescherming** moet bieden. (39) Het IVRK (Het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind) koppelt de rol van het gezin expliciet aan de ontwikkeling van het kind. In de preambule staat dat het kind 'voor de volledige en harmonische ontplooiing van zijn of haar persoonlijkheid, dient **op te groeien in een gezinsomgeving**, in een sfeer van **geluk, liefde en begrip**'. Het gezin vormt zo de voedingsbodem voor de ontwikkeling van het kind. Het kind heeft dus belang bij bescherming van zijn gezinsleven omdat zijn ontwikkeling daarbij gebaat is. Die belangrijke rol van het gezin in de ontwikkeling komt ook weer terug in de **Guidelines on Alternative Care**, dat naast de rol van het gezin in de maatschappij (familie is 'the fundamental group of society') stelt dat de **familie de natuurlijke omgeving** is voor 'the growth, well-being and protection of children'. (40)

Bronfenbrenner (2006) legt in zijn systeemtheoretisch model uit hoe de sociale omgeving van kinderen invloed heeft op hun ontwikkeling. Alle systemen rondom het kind zijn niet los van elkaar te zien. Ieder kind heeft een **unieke mix van relaties** en leefomgevingen die de ontwikkeling beïnvloeden.

De langst lopende Harvard studie, meer dan 80 jaar, heeft bewezen dat een ondersteunende gemeenschap ons helpt om **langer en gelukkiger te leven**. Deze longitudinale studie heeft een sterke relatie tussen betekenisvolle relaties en welzijn & gezondheid blootgelegd.

Van IJzendoorn ea (2012) stelt dat uithuisgeplaatste kinderen een kwetsbare groep vormen met **uitdagingen in hun identiteitsontwikkeling**. Belangrijk daarbij is aandacht voor relationele continuïteit, begrijpen hoe de eigen levensgeschiedenis is, professionele ondersteuning en een systeemgerichte benadering. Stichting het Vergeten Kind benadrukt dat als kinderen na uithuisplaatsing het contact met ouders en andere belangrijke mensen verliezen, dit kan leiden tot gevoelens van **schuld, verdriet en eenzaamheid**. Dit verstoort een stabiele identiteitsontwikkeling.

Contact tussen uit huis geplaatste kinderen en hun ouders en familie speelt dus een cruciale rol in de identiteitsontwikkeling van deze kinderen. (NJI 2022). Het biedt hun de **nodige context en verbondenheid** om een stabiele en positieve identiteit te ontwikkelen. Branje, S. (2018) benadrukt dat een stabiele identiteitsontwikkeling zich kan ontwikkelen als kinderen **begrijpen waar ze vandaan komen**, welke eigenschappen ze delen met hun familie en waarom bepaalde beslissingen zijn genomen rondom hun opvoeding. Dit inzicht draagt bij aan een **positieve zelfidentiteit**.

Van den Berg, P.M., e.a. (2011) geven aan dat bij uithuisgeplaatste kinderen de **onlosmakelijke band tussen ouder en kind** extra belangrijk is, omdat deze een diepe invloed heeft op hun **identiteitsontwikkeling, emotioneel welzijn en toekomstig hechtingsvermogen**. Zelfs als kinderen niet meer bij hun ouders wonen, blijft de hechtingband bestaan. Een veilige en goed begeleide verbinding met hun ouders kan helpen bij het verwerken van de uithuisplaatsing en het verminderen van gevoelens van verlating en afwijzing. Contact met de ouders kan helpen bij het verwerken van trauma's, mits goed begeleid.

Bruce Perry (2021) benadrukt dat **liefde en verbondenheid net zo belangrijk zijn als fysieke behoeftes** zoals voedsel en onderdak.

Het NJI (2022) benadrukt het belang van een stevige pedagogische basis, waarin kinderen erkenning en waardering krijgen voor hun achtergrond. Het kennen en waarderen van de eigen achtergrond (**wortels**), de **eigen geschiedenis**, is essentieel voor een gezonde identiteitsontwikkeling en het welzijn van kinderen.

De auteurs van 'Attachment goes to Court' (2021) signaleren dat onjuiste interpretaties van de hechtingstheorie kunnen leiden tot beslissingen die niet in het belang zijn van het kind. **Hechtingsonderzoek vraagt om een deskundige benadering.**

Juffer (2023) benadrukt dat een **breed gehechtheidsnetwerk** van belang is. Kinderen kunnen met **meerdere ouderfiguren** een relatie opbouwen en behouden. Zij ontwikkelen daarmee sterke emotionele banden met meerdere verzorgers. Dit netwerk biedt kinderen diverse bronnen van steun en veiligheid, wat bijdraagt aan hun emotionele **stabiliteit en veerkracht**. Een divers hechtingsnetwerk dient als buffer tegen negatieve invloeden en tegen het risico op ontwikkelingsproblemen.

Vanuit de inzichten uit gehechtheidsonderzoek, verwijst Juffer (2023) naar **gehechtheid als een relatiekenmerk** en wijst op de plasticiteit (flexibel kunnen zijn) die kinderen vertonen. In het kader van uithuisplaatsing en terugplaatsing stipt ze het belang aan van inzetten op **gedeeld opvoederschap en samenwerking** tussen verzorgers en ouders in het belang van de ontwikkeling en welzijn van kinderen. Als we nadenken over het contact is het belangrijk vanuit **gehechtheidsperspectief** om na UHP de al bestaande relatie tussen ouders en kind te respecteren, te onderhouden en waar mogelijk te verbeteren. Als ouders altijd contact met hun kinderen zijn blijven houden, zal dit terugkeer bevorderen. Ook wanneer er sprake is van een terugplaatsing is het van belang als een kind de **bestaande gehechtheidsrelatie met zijn verzorgers** kan blijven behouden.

Wetenschappelijke verwijzing

Het recht:

Artikel 19 IVRK; internationaal verdrag inzake de rechten van het kind
Artikel 17 IVPBR, Internationaal Verdrag inzake Burger en Politieke rechten
Artikel 8 EVRM, Europees verdrag voor de Rechten van de Mens

Theorieën:

De hechtingstheorie van John Bowlby (1950-1969)

De systeemtheorie van Urie Bronfenbrenner (1979)

Referenties:

- Van der Horst, F.C.P., Van Rosmalen, L. (2011). *Pedagogische ideeëngeschiedenis: De gehechtheidstheorie van John Bowlby en Mary Ainsworth*. In J.J.H. Dekker & R.A.M. Carpay (Red.), *Pedagogiek in beeld. Een inleiding in de pedagogische studie van opvoeding, onderwijs en hulpverlening* (pp153-166). Boom Lemma
- Van den Berg, P.M., Weterings, A.M., & Schoenmakers, M. (2011). *Relatie hechting- loyaliteit*. Augéo Foundation
- Bronfenbrenner, U., & Morris, P. A. (2006). The bioecological model of human development. In W. Damon & R.M. Lerner (Eds), *Handbook of child psychology* (6e ed., Vol. 1, pp 793-828). Wiley
- Bruning, M. R., ea (2025) *Terugplaatsing na gedwongen uithuisplaatsing*. Den Haag: Wetenschappelijk Onderzoek en DocumentatieCentrum.
- Forslund, T., Granqvist, P., van IJzendoorn, M.H., Sagi-Schwartz, A., Glaser, D., Steele, M., Duschinsky, R. (2021). *Attachment goes to Court: Child protection and custody issues*. Attachment & Human Development, 23 (10, 4-33)
- Van IJzendoorn, M.H., & Bakerman-Kranenburg, M.J. (2012). *A road map of attachment research in clinical practice*. Journal of child and family studies, 21(2), 175-187
- Juffer, F. (2012). *Mythes over gehechtheid*. FJR, 95
- Juffer, F., (2023). *Beslissingen over kinderen in problematische opvoedingssituaties. Inzichten uit gehechtheidsonderzoek*. Raad voor de rechtspraak
- The Harvard Study of Adult Development: [Harvard Second Generation Study](#)
- [Over nearly 80 years, Harvard study has been showing how to live a healthy and happy life — Harvard Gazette](#)
 - [Robert Waldinger: What makes a good life? Lessons from the longest study on happiness | TED - YouTube](#)
- Branje, S (2018). De identiteit van een persoon hangt nauw samen met de plek waar hij of zij thuishoort. Universiteit Utrecht. (2018, 27 November)
- Perry, B.D., Winfrey, O. (2021). *What happened to you? Conversations on trauma, resilience and healing*. Flatiron Books
- NJI, (2022). *Opgroeien doe je samen, Bouwen aan een stevige pedagogische basis*.
<https://www.hetvergetenkind.nl>
- Verenigde Naties. (2010). *Guidelines for the alternative Care of Children (A/RES/64/142)*
- Van der Zon, K. (2020). *Pleegrechten voor kinderen: Een onderzoek naar het realiseren van de rechten van kinderen die in het kader van een ondertoezichtstelling in een pleeggezin zijn geplaatst*. Boom Juridisch

YouTube

'Ik ben aan ze gehecht' - Lezing Martine Delfos

<https://www.youtube.com/watch?v=GAQqVr9Q1Eo>

Herstel

Achterkant bloem

We erkennen gevoelens van verlies. Er is hoop om te herstellen van nare gebeurtenissen en je weer oké te voelen. Als je niet thuis woont, mag je ergens anders verbinden en herstellen, zonder verlies van de band met jouw eigen familie.

Inhoud

De term **levend verlies** wordt gebruikt om de voortdurende rouw te beschrijven die ouders ervaren wanneer hun kind uit huis is geplaatst. Dit verlies is niet eenmalig, het blijft aanwezig. Riet Fiddelaers Jaspers (2018) beschrijft levend verlies als een **verlies dat niet met de dood te maken heeft** maar om chronische rouw gaat die niet eindigt.

Bessel van der Kolk (2014) benadrukt dat trauma niet alleen psychologisch is maar ook **diep in het lichaam wordt opgeslagen**. Het beïnvloedt de hersenontwikkeling, het zenuwstelsel en het gedrag. Traditionele therapieën zijn daarom vaak niet toereikend, het vraagt om een integrale aanpak die verder gaat dan praten.

Martine Delfos (2015) benadrukt dat gedragsproblemen bij kinderen met trauma niet op zichzelf staan, maar symptomen zijn van een dieperliggend probleem. Ze stelt dat **trauma de ontwikkeling van kinderen beïnvloedt** en dat gedragingen zoals agressie, teruggetrokkenheid of hyperactiviteit vaak coping mechanismes zijn om met onverwerkte pijn om te gaan.

Zij stelt:

- Gedrag als signaal
- Impact van trauma verschilt per ontwikkelingsfase
- Verwerking bij het kind vraagt om een veilige en voorspelbare omgeving
- Hulpverleners moeten achter het gedrag kijken, niet te snel oordelen en flexibel zijn in hun aanpak want kinderen communiceren vaak indirect
- Opbouwen van vertrouwensband is essentieel

Martine Delfos (2015) benadrukt dat **ontwikkeling** bij kinderen met trauma **altijd mogelijk** is en dat er altijd **hoop** is, mits zij de juiste ondersteuning krijgen.

Het brein van kinderen is plastisch en veerkrachtig, wat betekent dat het zich kan **aanpassen en herstellen**, zelfs na ingrijpende trauma's. Kinderen blijven zich ontwikkelen, nieuwe positieve ervaringen kunnen oude pijn verzachten, juiste ondersteuning helpt innerlijke veerkracht te ontdekken en benutten, inhaalslagen kunnen plaatsvinden in een ondersteunende omgeving.

Pedagogische permanentie, of zoals Anneke Vinke (2023) het noemt: een **vaste veilige plek**, verwijst naar het streven om kinderen een stabiele en blijvende opvoedomgeving te bieden, vooral wanneer zij niet bij hun biologische ouders kunnen opgroeien. Het benadrukt het belang van een permanente plek waar kinderen zich veilig en geborgen voelen, wat essentieel is voor een gezonde ontwikkeling en welzijn van de kinderen.

Bergenhenegouwen, H. en M. de Jong, (2024) benadrukken in 'Mijn Thuis', dat er gezorgd moet worden voor **onvoorwaardelijk wonen** en werk toekomstgericht. Kinderen en jongeren die niet thuis kunnen wonen hebben een stabiele plek nodig waar ze zich **thuis voelen**. Een plek waar ze zich geen zorgen hoeven te maken over een eventuele verhuizing en waar ze kunnen blijven zolang dat nodig is. Ofwel met een duidelijk perspectief.

De Guide Lines of care van de Verenigde Naties (2010, P 12) stelt dat een veilige en ononderbroken gehechtheid van kinderen met hun verzorgers een van de basisbehoeften van het kind is. In paragraaf 87 benadrukken de richtlijnen daarom dat het **kind een band op moet kunnen bouwen** met een specifieke verzorger. Verzorgers van kinderen moeten begrijpen wat het belang is van het opbouwen van een positieve, veilige en stimulerende relatie met kinderen (p90). Bovendien moet ze deze relatie ook kunnen opbouwen. **Fre-
quente overplaatsingen schadelijk** zijn voor het kind en zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. (P 60)

Bruce Perry (2005, 2021) introduceert het concept van de **drie R's: Reguleren, Relateren, Redeneren** als een aanpak om kinderen met trauma te helpen. Dit model benadrukt de volgorde waarin **volwassenen kinderen kunnen ondersteunen bij trauma**. Reguleren: eerst moet het kind geholpen worden om fysiologische en emotionele reacties te reguleren. Relateren: Vervolgens is het belangrijk om op een empathische begripvolle, non-verbale manier een verbinding te maken met het kind. Redeneren: Pas als het kind gekalmeerd is en zich verbonden voelt, kan het cognitief worden uitgedaagd om situaties te begrijpen en problemen op te lossen. "Het leven is ritmisch – herinnering aan veiligheid-, liefdevolle interacties breiden het complexe 'geheugen' van regulatie uit met menselijk contact."

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties

- Delfos, M. F. (2015). *Trauma vanuit een ontwikkelingsperspectief*. SWP
- Fiddelaers-Jaspers, R. (2018). *Levend verlies: Verduren en verder gaan*. In de Wolken.
- Kolk, van der. B.A. (2014) *Traumasporen, in lichaam, brein en geest*.
- Perry, B. D. (2005) *Maltreatment and the developing child: How early childhood experiences shapes a child and culture*. The Margaret McCain Lecture Series
- Perry, B.D., Winfrey, O. (2021). *What happened to you? Conversations on trauma, resilience and healing*. Flatiron Books
- Vinke, A., (2023). *Pedagogische permanentie als realistisch doel voor de jeugdzorg*. Pedagogiek.nu.
- Bergenhenegouwen, H. en M. de Jong, (2024) *Mijn Thuis*. Een handreiking over de visie van zo thuis mogelijk opgroeien. [Mijn Thuis | Nederlands Jeugdinstituut](#)

YouTube:

How childhood trauma affects health across a lifetime | Nadine Burke Harris | TED
<https://youtu.be/95ovIJ3dsNk>

Gedeeld plezier

Achterkant bloem

Contact gaat over samen plezier hebben en fijne dingen doen in het dagelijks leven. Het contactplan is geen test of onderzoek en het is meer dan een omgangsregeling. Er zijn veel verschillende vormen om samen contact te hebben en de onderlinge band te versterken.

Inhoud

Het onderzoek van [Van Holen ea. \(2021\)](#) onderstreept dat **plezierige en kwalitatieve contactmomenten** tussen uithuisgeplaatste kinderen en hun ouders essentieel zijn voor het emotionele welzijn, gevoel van verbondenheid en veiligheid van het kind. **Gedeeld plezier** tijdens de contactmomenten bevordert het algemene welzijn en de identiteitsontwikkeling van het kind, wat kan leiden tot betere uitkomsten op lange termijn. Deze positieve interacties kunnen de onderlinge relaties versterken waardoor kinderen en ouders voelen dat ze verbonden zijn. Positieve en regelmatige ouder-kind-contacten kunnen helpen bij het **herv verbinden** met de ouders.

In uitspraken van het [EHRM \(1996\)](#) komt ook terug dat 'het wederzijds genieten van elkaars gezelschap' een fundamenteel onderdeel is van het gezinsleven.

De [NJI-richtlijnen](#) van de jeugdhulp en jeugdbescherming en [Defence for Children \(2022\)](#) ondersteunen het uitgangspunt dat het onderhouden van ouder-kindcontact na een uithuisplaatsing van groot belang is en **los moet staan van het perspectief** op terugkeer naar huis. Onafhankelijk van toekomstplannen moet dit contact worden ondersteund om het welzijn van het kind en de ouder-kindrelatie te waarborgen. Contacten die geïntegreerd worden in de normale routines, dus **aansluiten bij het dagelijks leven** van het kind, dragen het beste bij aan het behoud van de ouder-kindrelatie. Betrokkenheid bij het **alledaagse leven**: zwemdiploma halen, 10 minutengesprek, eten, verjaardag, spelen, kapper, koken, vertellen over eigen cultuur, videobellen, kaartjes/foto's, etc. Er bestaat dus zoveel meer dan 'fysieke omgang'.

[Mariëtte Bruning \(2022\)](#) vindt de **kwaliteit en intensiteit van het contact** tussen kinderen en hun ouders in de eerste periode na uithuisplaatsing van groot belang voor het welzijn van het kind en om de kans op terugplaatsing te maximaliseren.

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties:

Bruning, M., Alink, L., & Jansen, J., (2022). *Uithuisplaatsingen: Wetenschappelijk factsheet*. Parlement & wetenschap.
Johansen tegen Noorwegen, EHRM 7 augustus 1996, appl. No. 17383/90 § 52 en *Levin tegen Zweden*, EHRM 24 september 2012, appl. No. 35141/06 § 57.
Van Holen, F., Verheyden, C., Sillis, L., Meex, L., Wellemans, H., Vanderfaeille, J., (2021). *Contactregelingen tussen pleegkinderen en hun ouders: Prevalentie en geassocieerde factoren*. Pleegzorg.BE
Huis, E., Defence for Children. (2022). *Terugkeer naar huis: Een kwalitatief (survey) onderzoek naar uithuisplaatsing en terugplaatsing van kinderen*. Defenceforchildren.nl
Bruning, M., Alink, L., & Jansen, J., (2022). *Uithuisplaatsingen: Wetenschappelijk factsheet*. Parlement & wetenschap.
Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). *Uithuisplaatsing: Hoe zit het*. Geraadpleegd maart 2025, [Nji.nl](#)
NJI.nl: [www.richtlijnenjeugdhulp.nl](#) Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, Uithuisplaatsing en terugplaatsing.

Veilig

Achterkant bloem

Je veilig voelen is belangrijk voor fijn contact. Dat is voor het kind zo, maar ook voor de ouder en de opvoeder. We onderzoeken samen op welke manier het contact veilig kan zijn, en welke steun daarbij kan helpen.

Inhoud

[Peer van der Helm \(2021,2023\)](#) legt uit dat veiligheid tijdens de contactmomenten na uithuisplaatsing essentieel is, maar dat we niet dezelfde, vaak strengere, opvoednormen moeten hanteren als wanneer ouders de volledige opvoedverantwoordelijkheid dragen. Hij stelt dat het doel van deze contacten primair is om de **schadelijke interacties te verminderen** en het kind te beschermen. Dit terwijl tegelijkertijd de emotionele band tussen ouder en kind behouden blijft. Het contact moet zo ingericht zijn dat dit de **veiligheid en het welzijn** van het kind bevordert, ongeacht eventuele tekortkomingen in het oudergedrag die in een volledige opvoedsituatie anders beoordeeld zouden worden. Hij is een groot voorstander van het ondersteunen van ouders bij de uithuisplaatsing en het herstel van het contact. Ouders helpen om alert en begripvol te (leren) reageren op de emotionele signalen van hun kind is belangrijk.

[Mariëtte Bruning \(2022\)](#) benadrukt dat **veiligheid een cruciaal aspect is in de contactregeling** van uithuisgeplaatste kinderen en hun ouders. Het vormt een fundament voor het behoud en indien mogelijk succesvolle terugplaatsing naar het ouderlijk huis. Veiligheid betekent dat het contact zo wordt ingericht dat het kind zich **beschermd, gehoord en gesteund** voelt.

[Van Holen \(2021\)](#) geeft aan dat de contacten zo moeten worden ingericht dat ze in een **veilige, voorspelbare en ondersteunende** omgeving plaatsvinden waarbij ouders en kind worden **ondersteunt**.

[Defence voor Children \(2022\)](#) benadrukt dat de **kwaliteit van het contact** tussen uithuisgeplaatste kinderen en hun ouders niet moet worden verward met de vraag of ouders in staat zijn tot veilig opvoeden. Dit betekent dat een veilig natuurlijk **contact** is bedoeld **als een middel** tot emotionele ondersteuning en relatiebehoud, los van de beoordeling van de opvoedcapaciteiten van de ouder.

[Van Berkel \(2020\) & NJI richtlijnen](#) geven aan dat het **oplossen van praktische problemen** cruciaal is voor het faciliteren van de contactmomenten tussen ouder. Van Berkel benadrukt dat wanneer de praktische uitdagingen effectief worden aangepakt, de contacten natuurlijker en consistentiever verlopen, dit draagt bij aan emotionele stabiliteit en herv verbinden van kind en ouders.

[Machteld Vonk \(2024\)](#) benadrukt dat het doel van de omgang is om ouders en kinderen in contact te houden. Je moet daarbij op zoek gaan naar de **balans** tussen wat in het **belang is van de relatie en wat het kind aankan**. 'Voorkom dat je, door de manier waarop je de omgang inricht, al voorsorteert op een bepaalde beslissing'. Zij pleit voor het **betrekken van de kinderen** bij belangrijke beslissingen in hun leven.

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties:

- Van Berkel, J., & Meeuwssen, C., (2020) *Praktische uitdagingen tussen uithuisgeplaatste kinderen en hun ouders*. Tijdschrift voor Jeugd & Gezin, 32 (1), 17-27
- Bruning, M., Alink, L., & Jansen, J., (2022). *Uithuisplaatsingen: Wetenschappelijk factsheet*. Parlement & wetenschap. Defenceforchildren.nl
- Nederlands Jeugdinstituut. (z.d.). *Uithuisplaatsing: Hoe zit het*. Geraadpleegd maart 2025, Nji.nl
- Van der Helm, P. & Stams G.J. (2023) It takes a safe village to raise a child—a commentary on Dana McCoy et al. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*; 0(0): 1–3 [It takes a safe village to raise a child—a commentary on Dana McCoy et al. \(2023\)](#)
- Van der Helm, P. (2021). 'Dan zijn ze veilig'. Over uithuisplaatsing en verplaatsing van kinderen: een pedagogische misvatting. Sociaalweb. Geraadpleegd op 18 maart 2025, van <https://sociaalweb.nl/nieuws/dan-zijn-ze-veilig-over-uithuisplaatsing-en-verplaatsing-van-kinderen-een-pedagogische-misvatting/>
- Huis, E., Defence for Children. (2022). *Terugkeer naar huis: Een kwalitatief (survey) onderzoek naar uithuisplaatsing en terugplaatsing van kinderen*.
- Vonk, M., (2024) *Dit ben ik en dit is mijn familie: een kinderrechtelijk perspectief op het personen- en familierecht*. Nijmegen, Inaugurele rede.

Geliefd en omringd

Achterkant bloem

Je hoort erbij, je doet ertoe. Iedereen heeft belangrijke anderen in het leven nodig, om gezien te worden in wie je bent, om je te ontwikkelen en om te mogen zijn wie je bent. Je hecht je altijd, en je kan je ook aan meerdere mensen hechten. Opvoeden doen we samen, met je ouders en anderen die om je geven en voor jou zorgen.

Inhoud

Aartsen ea (2021) geven aan dat het onderhouden van contact tussen pleegkinderen en hun ouders essentieel is voor de identiteitsontwikkeling en emotioneel welzijn. Het is van belang dat er een **samenwerking** is tussen **ouders en pleegouders** om loyaliteitsconflicten bij pleegkinderen te voorkomen en hun welzijn te bevorderen.

De auteurs van 'Attachment Goes to Court' (2024), benadrukken drie kernprincipes van de gehechtheidstheorie waarmee rekening moet worden gehouden in de rechtspraak: De behoefte van het kind aan een vertrouwde, niet-bedreigende omgeving, het belang van het behoud van **continuïteit in relaties** en de erkenning van **meerdere gehechtheidsfiguren** in het leven van een kind.

Anneke Vinke (2023) pleit voor een aanpak waarbij, naast het ondersteunen van ouders, gelijktijdig een plan wordt ontwikkeld voor situaties waarin thuis wonen niet meer mogelijk is. Pleegkinderen zullen daarin moeten **navigeren tussen twee werelden**: die van hun biologische ouders en die van hun pleeggezin. Ze benadrukt het belang **van het helpen van de kinderen om zich thuis te voelen in beide werelden**.

Ellen Schep (2022) benoemt het belang van een goede **samenwerking tussen pleegouder/gezinshuisouders en ouders** en verwijst naar de **relationele route** op weg naar gedeeld opvoederschap. Gedeeld opvoederschap hoeft niet altijd 50/50 te zijn, het kan ook **0,5/99,5** zijn. Je zorgt ervoor dat de ouder een rol blijft hebben en niet weggeveegd wordt. Het gaat hier om inclusie: het gevoel 'erbij horen' & 'je doet er toe', krijgt hiermee een kans om te **groeien**.

Ten voordele van blijvende verbondenheid tussen kind en ouders, pleit ze ervoor om **relatiebegeleiders** in te zetten om zo het perspectief van ouders én het kind te helpen zien en te begrijpen. **Ouders kunnen zich ontwikkelen** net zoals kinderen dat kunnen. Op die manier kunnen zij samen leren kijken naar wat er nodig is, om de samenwerking tussen verzorgers en ouders te bewerkstelligen. Dit in functie van het lange termijnperspectief, namelijk de verbondenheid tussen ouders en kind.

Femmie Juffer (2023) benadrukt dat kinderen hun hechting niet kunnen uitstellen of doseren. Ze pleit voor onvoorwaardelijkheid en verbinding naar het kind toe en stimuleert het opvoeden alsof het je eigen kind is" gezien dit bijdraagt tot de sensitiviteit van de opvoeding en kinderen de mogelijkheid biedt om emotionele beschikbaarheid te ervaren.

Volgens Van der Zon (2020) is het recht op bescherming van het familieleven zo van essentieel belang, omdat de hechte band binnen een gezin en de sfeer van geluk en liefde die eruit voortvloeit, de ontwikkeling van het kind bevorderen.

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties

- Aartsen, Y., Kleinenting, M., Haans, G. (2021). *Opgroeien in twee families: Pleegkind zijn samen met ouders en pleegouders*. SWP
- Forslund, T., Granqvist, P., van Ijendoorn, M.H., Sagi-Schwartz, A., Glaser, D., Steele, M., Duschinsky, R. (2021). *Attachment goes to Court: Child protection and custody issues*. Attachment & Human Development, 23 (10, 4-33)
- Schep, E., & Noordegraaf, M. (2022). *Betere samenwerking tussen ouders en opvoeders door 'relationele route'*. Christelijke Hogeschool Ede
- Vinke, A., (2023). *Pedagogische permanentie als realistisch doel voor de jeugdzorg*. Pedagogiek.nu.

Veerkracht en groei

Achterkant bloem

Je hoort erbij, je doet ertoe. Iedereen heeft belangrijke anderen in het leven nodig, om gezien te worden. We zien jouw kracht en helpen die groter te maken. Om zo nog beter te leren omgaan met stress of tegenslag. Mensen die van jou houden en/ of betekenisvol zijn voor jou, maken veerkracht groter. Iedereen kan altijd leren en ontwikkelen. Oefenen helpt en fouten maken mag.

Inhoud

Laura Porter (2015) benadrukt dat veerkracht geen kenmerk is van de persoon, maar **ontstaat binnen relaties** die veiligheid, verbondenheid en begrip bieden. Het bevorderen van empathische interacties, waarin geleerd mag worden van fouten, is essentieel voor het ontwikkelen van veerkracht bij mensen die traumatische ervaringen hebben meegemaakt. Veerkracht helpt bij het **groeien in ontwikkeling**.

Levi Van Dam (2015) definieert veerkracht als het vermogen **om met tegenslagen om te gaan** en hiervan te leren. Hij benadrukt dat veerkracht niet alleen gaat over het individu, maar sterk verbonden is met een steunend netwerk. Mentale worstelingen zijn onderdeel van het leven en het ontwikkelen van veerkracht is cruciaal om hiermee om te gaan. Hij vergelijkt **veerkracht** met een trampoline: Je springt, landt en veert weer op, waarbij een netwerk van draden dat veren mogelijk maakt. Dit symboliseert hoe een ondersteund netwerk bijdraagt aan mentale veerkracht.

Carol Dweck (2006) introduceerde het concept **groeimindset**. Kinderen in de jeugdzorg hebben vaak te maken gehad met trauma's en tegenslagen. Een groeimindset helpt hen geloven dat verandering mogelijk is en dat ze vaardigheden kunnen ontwikkelen om met uitdagingen om te gaan. Dit bevordert veerkracht en een positiever zelfbeeld.

Hulpverleners kunnen groeimindset stimuleren door: **fouten te normaliseren**, focus op inspanning en strategie i.p.v. resultaten, taal te gebruiken dat groei aanmoedigt.

Vermeire (2022) benadrukt het belang van het ontwikkelen van een gevoel van **verbondenheid** (belonging), **handelingsbekwaamheid** (agency) en **samenhang** (coherence). Dit is essentieel voor het ontwikkelen van veerkracht bij kinderen en ouders die traumatische ervaringen hebben meegemaakt. Kinderen en ouders die zich verbonden (belonging) voelen, zijn beter in staat **om te gaan met stress** en tegenslagen. Het ervaren van controle en invloed op de eigen omstandigheden (agency) ondersteunt in grote mate het ontwikkelen van veerkracht. Een samenhangend begrip van eigen levensomstandigheden en **eigen geschiedenis** (coherence) helpt kinderen en ouders betekenis te geven aan hun ervaringen. Kinderen en ouders zijn daarmee meer dan hun traumatische ervaringen.

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties:

Vermeire, S., (2022). *Unravelling trauma and weaving resilience with systemic and narrative therapy: Playful collaborations with children, families and networks*. Routledge

Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The new psychology of success*. Random House [Carol Dweck - Growth Mindset - The Power of Yet - Ted Talk](#)

YouTube:

[Laura Porter Keynote: NEAR Science & New WA State Resilience Factor Findings \(2015\)](#)

Podcast:

[Podcast with Laura Porter: Compassionate Community Solutions to ACEs - Pinetree Institute](#)

Tuitert. (2015, 16 maart). Drive#96 Levi van Dam, over veerkrachtig opgroeien.

<https://marktuitert.nl/podcast/drive-96-levi-van-dam-over-veerkrachtig-opgroeien/>

Referenties horende bij leren uitvoering van “Samen groeien in contact”

Inhoud

Triadisch werken is een benadering waarbij hulpverleners, ouders en naasten **actief en gelijkwaardig samenwerken**. Dit vergroot de kans op herstel en kan werkplezier bij jeugdprofessionals verhogen. Vaak wordt dit uitgelegd met een driehoek. Als een van de punten van een **driehoek** zwak is, bv een ouder wordt buitengesloten, dan ontstaat er een disbalans. Bv kind mist de ouder of er zijn misverstanden tussen de hulpverlener en de ouder. De lijnen tussen de driehoek symboliseren de samenwerking: sterke lijnen: goede samenwerking. Dit zorgt voor een stabiel netwerk rond het kind. Zwakke of onderbroken lijnen: slechte samenwerking. Dit kan leiden tot conflicten of uitsluiting.

Het beste besluit voor kind (2024): Deze handreiking biedt praktische stappen en aandachtspunten voor professionals om tot **zorgvuldige en kindgerichte beslissingen** te komen. Zie de Kinderombudsman.

Boonstra (2019) benadrukt het belang van Deepdemocracy in de sociale en jeugdhulpverlening. **Deepdemocracy** kan jeugdhulpverleners helpen om ouders op een respectvolle en inclusieve manier te bejegenen en het gezin beter ondersteunen na een uithuisplaatsing. Deze methode richt zich op het erkennen van alle stemmen, dus inclusief die van ouders en kinderen. Het gaat om het creëren van een veilige ruimte waarin ook moeilijke en onderdrukte gevoelens bespreekbaar zijn. Dit draagt bij aan een meer gelijkwaardige samenwerking en voorkomt dat ouders zich gediskwalificeerd en onmachtig voelen. Het NJI benadrukt in 'tegenspraak in de jeugdhulp', het belang van het gebruik van Deepdemocracy om zo bij beslissingen een breder draagvlak te krijgen.

Wetenschappelijke verwijzing

Referenties

Van der Helm, G. H. P., & Stams, G. J.J.M. (2012) *Het belang van triadisch werken in de residentiele jeugdzorg*. Tijdschrift voor Orthopedagogiek, 51(6), 258-267

Kinderombudsman. (2024) *Het Beste Besluit voor het Kind*.

Boonstra, J.J. (2019) *Deep Democracy: de wijsheid van de minderheid*. Mediawerf NJI, *Tegenspraak in de jeugdzorg in richtlijn Beslissen over hulp*. In NJI.nl